

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Стоянка Алексиева Рашкова

на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен
„доктор”
по научна област: Педагогически науки
професионално направление: 1.3. Педагогика на обучението по ...
(Методика на обучението по биология)

Автор на дисертационния труд: Камелия Стайкова Йотовска

Тема на дисертационния труд: „Модел на университетски курс за подготовка на учители по биология във виртуална учебна среда”

Научен ръководител: доц. д-р Милен Петров

Актуалност на проблема

Дисертационното изследване е посветено на актуалния проблем за мястото и ролята на електронното обучение във висшите училища.

В теоретично отношение електронното обучение е намерило широко отражение, но в практически аспект, особено в подготовката на бъдещи учители проблемът е недостатъчно изследван. Ето защо разработеният и апробиран интегративен, теоретично и технологично обоснован и обобщен модел на университетски курс за подготовка на бъдещи учители по биология във виртуална учебна среда (смесена форма) е първото по рода си и е без аналог изследване.

Моделът предполага развиване на ключови компетентности за учене през целия живот, познания в областта на биологическите науки и технологиите, общи умения за учене и дигитална компетентност.

В дисертационния труд е изследван дидактическият потенциал на електронното обучение на бъдещи учители по биология от специалности Биология и химия, География и биология и Биология и английски език. Изследвани са и са доказани възможностите на приложения модел в обучението в университетски курс при подготовката на бъдещи учители по

биология и влиянието му върху качеството на обучението на студентите във виртуална учебна среда, а оттук и повишаване на ефективността на процеса на обучение.

Познаване на проблематиката

Цялостният анализ на дисертационната работа показва, че Камелия Йотовска има задълбочени познания в областта на разработвания проблем (на национално и европейско ниво). Литературните източници са 237, от които 61 на кирилица и 176 на латиница, като включват утвърдени, водещи автори в областта на психолого-педагогическата, дидактическата и методическата тематика. Всички източници са цитирани коректно в текста на дисертацията.

Именно отличното познаване на изследваната проблематика позволява: разработването на оптимален интегративен модел на университетски курс за подготовка на учители по биология във виртуална учебна среда (смесена форма); включването на система от методи на обучение; средства; повишаване на степента на персонализация на обучение; взаимодействие на елементите на системата помежду им.

Характеристика на дисертационния труд

Предложеният дисертационен труд е развит на 318 страници, структуриран е в увод, 6 глави, заключение (основен текст) и 11 приложения, онагледен е с 47 таблици и 80 фигури, свързани със същността на модела и с резултатите от експерименталната работа.

В структурно-функционален аспект дисертацията напълно съответства на такъв род изследвания.

Стилът е научен и прецизен, текстът се чете лесно, почти без технически грешки. Литературните източници са цитирани в текста на дисертационния труд чрез имена на авторите и година.

Методика и организация на изследването

Целта и задачите (теоретични и практически) са в тясна връзка (корелират) с хипотезата и организацията на емпиричното изследване. Използвана е богата, добре подбрана система от методи на изследване (контент-анализ, педагогическо моделиране, педагогически експеримент (констатиращ и формиращ), педагогическа рефлексия на преподавателя, експертна оценка на качеството на дизайна, анкетиране, наблюдение, фокус-група и математико-статистически методи), разработен и използван е диагностичен инструментариум за експериментална работа.

Дисертационният труд е с интердисциплинарен характер (влиза в изследователските полета на четири научни области: методика на обучението по биология, педагогика (дидактика и образователен дизайн), психология (педагогическа психология), както и информационните технологии в образованието.

Приноси

Представеният дисертационен труд е значимо научно-методическо изследване, което приемам за напълно реално. В него са открити приноси в научно-теоретичен и практико-приложен аспект като:

1. В научно-теоретичен аспект:

- обогатена теорията по проблема за дизайн на университетски курс във виртуална среда (във функционален аспект);
- изградена теоретична рамка за конструиране на обобщен, теоретично обоснован, личностно-ориентиран модел на университетски курс за подготовка на учители по биология във виртуална учебна среда (на макрониво и микрониво) на интегративна основа.

2. В практико-приложен аспект:

- разработен е конкретен обобщен, теоретично обоснован, личностно-ориентиран технологичен модел на университетски курс за подготовка на

учители по биология в съответствие с изградената теоретичната рамка като цялостен конструкт със съответните връзките между компонентите му;

- моделът е интегриран в процеса на редизайн като са разработени два университетски курса МТУЕБ (задължителен) и Приложна психология (избираем) за подготовка на учители по биология във виртуална учебна среда;

- експериментално са проверени ефективността и границите на приложение на технологичния модел в избрани научни дисциплини (задължителна и избираема) за подготовка на бъдещи учители по биология във виртуална учебна среда чрез количествени и качествени методи;

- изследвано е влиянието на разработения дизайн на електронен университетски курс (смесена форма) върху активното учене и качеството на обучението на студентите, бъдещи учители по биология;

- анализирани са получените резултати за ефективността на проведеното обучение.

Публикации

Получените резултати от проведеното научно-методическо изследване са представени в три публикации (една в съавторство и две самостоятелни), публикувани в специализирани реферирани списания.

Авторефератът отразява поетапно всички аспекти на дисертационното изследване. В структурно и съдържателно отношение авторефератът отговаря напълно на проведената теоретична и експериментална работа по темата на дисертационния труд.

Препоръки

Като изхождам от същността на научните и приложни приноси на задълбоченото изследване препоръчвам на докторантката Йотовска да

издаде монография по така актуалната във висшите училища тема – дизайн на университетски курс за електронно обучение.

Заключение

Като изхождам от изложените в дисертационния труд научни резултати и от цялостната изследователска работа, които са от важно значение за теорията и практиката на обучение, в т.ч. и електронното обучение във ВУЗ, по-конкретно за развитието на общата дидактика, на теорията на МОБ, в частност за оптимизирането и усвършенстването на електронното обучение във висшето училище, оценката ми за дисертационния труд, изследващ дидактическия потенциал в подготовката на бъдещи учители по биология във виртуална среда (смесена форма) е изцяло положителна.

Извършената цялостна теоретико-експериментална работа, както и получените и описани резултати, представят Камелия Йотовска като един осведомен, оформен и креативен изследовател.

Представената дисертация напълно отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за неговото прилагане. Постигнатите резултати ми дават основание да предложа да бъде присъдена образователна и научна степен „доктор” на Камелия Стайкова Йотовска по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по ... (Методика на обучението по биология).

12.04.2016 г.

Изготвил становището.....

/доц. д-р Стоянка Рашкова/